

TOP-TARISZNYA

BÁCS-KISKUN VÁRMEGYE MEGÚJULT – A BÁCS-MEGYEHÁZA ÚJSÁG MELLÉKLETE

KISKUNMAJSA

3,8 milliárd forint érkezett járásunkba

A zöldváros-projekt keretében nemcsak egy korábbinál szebb városközponttal gazdagodott Kiskunmajsa, hanem a központban található intézmények működési feltételei is javultak, továbbá a buszállomás tehermentesítése is megvalósult. A zöldfelületek teljes megújítása mellett járdák épültek, parkolóhelyek újultak meg, energiatakarékos közvilágítást alakítottak ki, valamint minőségi utcabútorokat helyeztek ki a közterekre. Több helyszínen is megvalósult a csapadékvíz helyben történő hasznosítása. A fejlesztés

tartalmazta a piac felújítását is, amely így sokkal vonzóbb helyet biztosít a helyi és környékbeli termelők számára.

A beruházásra az önkormányzat több mint félmilliárd forint támogatást nyert el a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból (TOP).

A járásban összesen 3,8 milliárd forintnyi beruházás valósult meg az elmúlt években a TOP-támogatásoknak köszönhetően.

A legjelentősebbekről a 7–8. oldalon olvashat.

Kiskunmajsa 7. oldal

Csölyospálos 8. oldal

Szank 8. oldal

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

A 2023 végével befejeződött Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében Bács-Kiskunban történelmi léptékű, több mint 100 milliárd forint értékű fejlesztéssorozat valósult meg. A vármegyék közül itt volt a leghatékonyabb a forrásfelhasználás, és a támogatásokból mind a 119 településre jutott.

A TOP a 2014–2020-as időszak legnagyobb forráskerettel rendelkező területi operatív programja volt (amely a gyakorlatban 2017-ben kezdődött és 2023-ban fejeződött be). Azokat a fejlesztéseket támogatta az országban, amelyek nem Budapest

és Pest vármegye területén valósultak meg. Célja elsősorban a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása volt.

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen **782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben**. A projektek döntő többségét a vármegye önkormányzata menedzselte.

(Folytatás a második oldalon.)

„A legnagyobb eredmény, hogy minden településre jutott fejlesztés”

TOP-beruházások: a gazdaságfejlesztés volt az első számú cél. A részletekről **Kicsiny László** ügyvezetővel beszélgettünk. 4. oldal

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen 782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben.

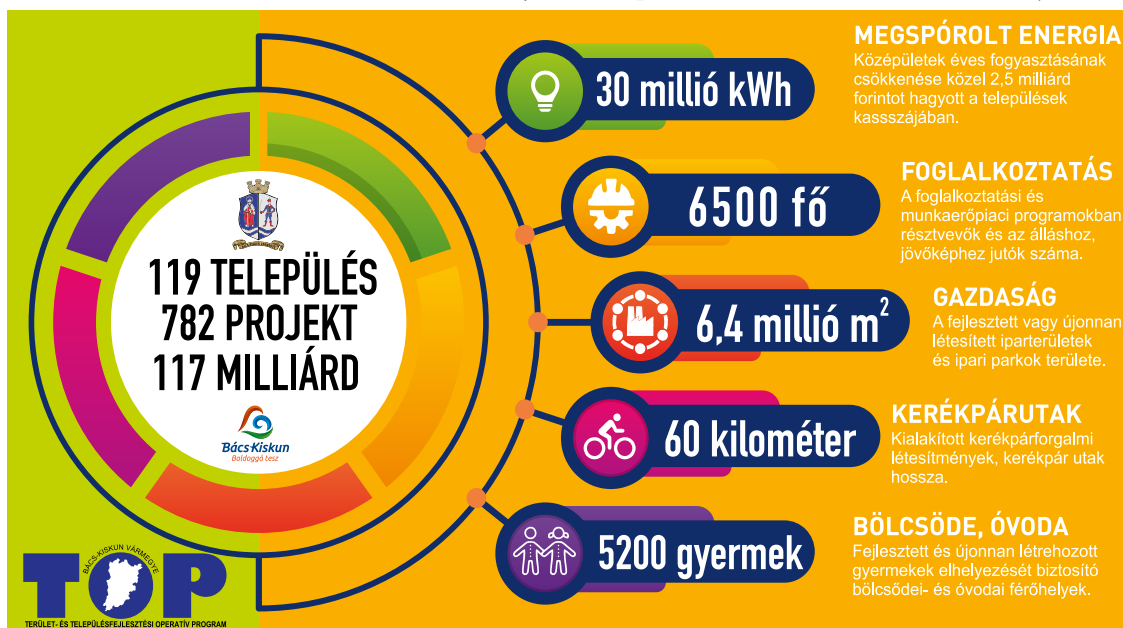
(Folytatás az első oldalról.)

Alapelv volt, hogy mindehova jusson fejlesztési forrás, ezáltal mind a 119 településen valósult(ak) meg fejlesztés(ek). A vármegyék között Bács-Kiskun volt a leghatékonyabb a forrásfelhasználás tekintetében: gyakorlatilag a rendelkezésre álló teljes támogatási összeget sikerült lehívnia és felhasználnia.

Ami a részleteket illeti, a települések sokat profitálhattak a gazdasági környezet fejlesztéséből. Nemcsak

ipari parkok és iparterületek létesültek, bővültek vármegyeszerte, hanem közterek, utak, kerékpárutak épültek és újultak meg, közlekedésfejlesztési beruházások valósultak meg, valamint jelentősen nőtt a korszerű bölcsődei és óvodai férőhelyek száma. Jutott forrás a fenntartható turizmusfejlesztésre is. Így valósult meg a bugaci Arany Monostor, a szanki Kiskun Emlékhely vagy éppen a megyei önkormányzat által üzemeltetett Bor Bagoly Pince Nemesnádudvaron. Önkormányzati épületek

sora újult meg, illetve – a klímavédelmet is szem előtt tartva – vált energetikai szempontból jóval hatékonyabbá. Ehhez hasonlóan az is egyaránt településfejlesztési és klímavédelmi célokat szolgált, hogy csaknem száz csapadékvíz-elvezető rendszer újult meg és bővült a vármegye településein, segítve a csapadék helyben tartását. A helyi szolgáltatások az orvosi rendelők és szociális intézmények felújításával-építésével tovább javultak. Ennek eredményeként a vármegye lakosságának csaknem fele ma jobb

Évente két alkalommal a polgármesteri fórum ad helyet a településvezetők szakmai konzultációjának.

egészségügyi szolgáltatásban részesül, mint korábban). A több mint 2 milliárd forinttal finanszírozott foglalkoztatási paktumok – a mentorálások, képzések, átképzések, foglalkoztatási támogatások – hozzájárultak a gazdasági teljesítmény növekedéséhez és a foglalkoztatás bővüléséhez is hozzájárultak.

A projektek egy része a közösségépítést, illetve a helyi és a vármegyei identitás erősítését szolgálta. Így született meg például a Legendás út 1., 2. és a Meseföld 1., 2. kötetek, illetve más kiadványok, rajzfilmek, dokumentumfilmek. Sőt ennek segítségével vált finanszírozhatóvá a Petőfi200 emléké-

vek számos projektje, rendezvénye és kiadványa.

Mindeközben már elkezdődött a 2021 és 2027 közötti európai uniós költségvetési ciklusban futó TOP Plusz program előkészítése és megvalósítása. A támogatási források az alábbi célokat szolgálják: településfejlesztés, helyi gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás, energetikai beruházások, klímavédelem, egészségügyi, szociális, köznevelési, közszolgáltatási fejlesztések. Ezen a programon keresztül a hét év alatt további százmilliárd forint támogatás érkezik Bács-Kiskun vármegyébe, újabb lendületet adva a történelmi léptékű fejlődésnek.

Bács-Kiskun turisztikai gyöngyszeme az elkészült bugaci Arany Monostor látogatóközpont.

Turisztikai és mobilitási szempontból is fontos kerékpárutak épültek, kapcsolódtak a meglévő hálózathoz.

Több mint 400 vállalkozás kapott lehetőséget az új gazdaságfejlesztési beruházások kapcsán.

TOP-BERUHÁZÁSOK

A gazdaságfejlesztés volt az első számú cél

Bács-Kiskun vármegyében a Terület- és Településfejlesztési Projektből finanszírozott, csaknem 800 megvalósult beruházás közül több mint félezret a Bács-Kiskun Megyei Fejlesztési ügynökség menedzselte az elmúlt hét esztendőben. A részletekről **Kicsiny László** ügyvezetővel beszélgettünk.

Az ügynökség szlogenje úgy szól, hogy „Társ a fejlesztésben”. Mit jelent ez a gyakorlatban?

Az elmúlt években a TOP, vagyis a Terület- és Településfejlesztési Projekt kifejezéssel minden vármegyei településen találkozhatunk az ott élők, hiszen még a legkisebb falvakba is jutott ilyen beruházás. Bács-Kiskunban 782 projekt valósult meg – ezek közül több mint félezret az ügynökségünk menedzselte. Ez azt jelenti, hogy pályázatok, projektek előkészítésében, lebonyolításában és a fenntartási időszak adminisztrációjában segítjük a települési önkormányzatokat Bács-Kiskun-

ban. Azt gondolom, hogy a munka során pozitív és közvetlen kapcsolat alakult ki az önkormányzatokkal.

A közös munka meglehetősen jó hatékonysággal zajlott, hiszen a vármegyék rangsorában Bács-Kiskun az első a forrásfelhasználás tekintetében. Mit jelent ez a számok tükrében?

Az elmúlt hét éves időszakot tekintve nemcsak időben, de értékben is Bács-Kiskun bizonyult a leghatékonyabbnak. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag teljes mértékben sikerült felhasználni a rendelkezésre álló támogatási keretet. Sőt! Annak idején 63 milliárd forinttal indult el a megyei

TOP-forráskeret. Miután a többi vármegyénél voltak jelentős visszahulló források, és árfolyamnyereséggel is lehetett számolni, volt lehetőségünk többlettámogatásokat igényelni. A keretösszeg így jóval 100 milliárd forint

nyek figyelembevételével. Az egyik legfontosabb eredményünknek azt tekintem, hogy kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés. Az elmúlt több mint két évtizedet figyelembe véve

„kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés...”

főlé nőtt. Az egyes beruházások támogatási összegét ráadásul a települések 100 százalékban megkapták előlegként.

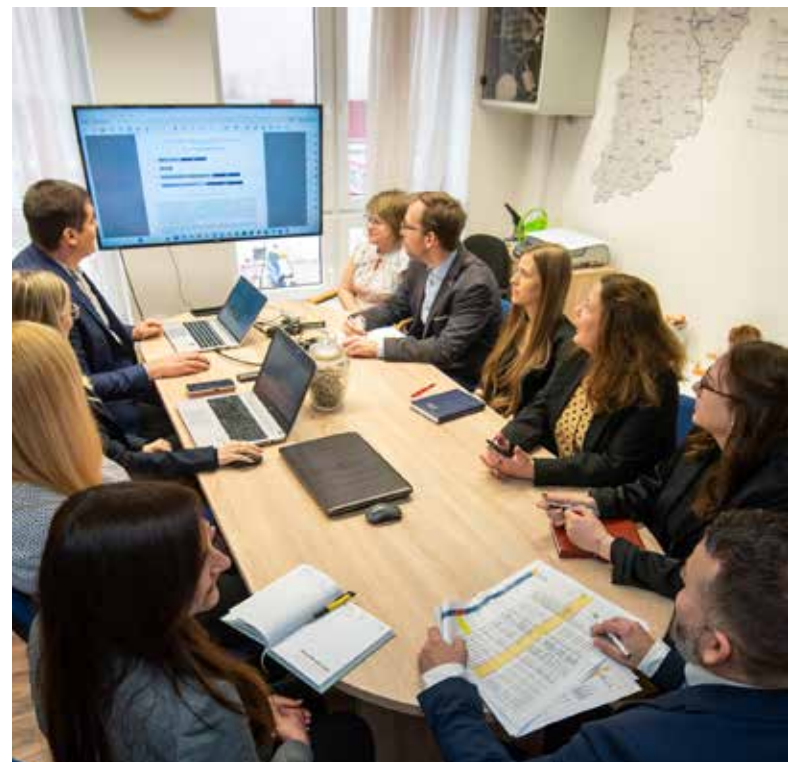
A hatékonyság az önkormányzatokkal folytatott csapatmunka mellett annak is köszönhető, hogy már a TOP indulása előtt elkezdődött a közös gondolkodás: egy összehangolt fejlesztési tervet vázoltunk fel a települési igé-

nem emlékszem olyan pályázati ciklusra, amelyben ez megvalósult volna.

A TOP 2023. év végével lezárult, minden projekt záróbeszámolóját beadtuk.

Melyek azok a területek, amelyekre hangsúlyosabban jutott támogatás?

Uniós előírás volt, hogy a TOP-keret 60 százalékát gazdaságfejlesztésre kell fordítani – ez meg is valósult.

Az ipari területek fejlesztése mellett idesorolhatók a turisztikai beruházások, illetve az óvodai, bölcsődei fejlesztések is. Utóbbiak nagymértékben segítik a munkába visszatérést a gyermekvállalást követően. De a közlekedési projektek is a gazdaságfejlesztést szolgálták, segítve a munkába járást.

A konkrét fejlesztések közül sokat ki lehetne emelni, annál is inkább, mivel egy kistérség számára a 25-30 millió forintból megvalósuló beruházás is nagyon fontos projektnek számít. A legnagyobb projektek közül talán a zöldváros-beruházások voltak a legjelentősebbek, támogatási összeget és volumen tekintetében egyaránt. Rendkívül szép városfejlesztési tervek valósultak meg például Kiskunfélegyházán vagy Lajosmizsén, és számottevő beruházások voltak további hét városban.

Kifejezetten jó tapasztalatunk volt az olyan gazdaságfejlesztési projektek kapcsán is, amikor ipari területek, csarnokok, inkubátorházak valósultak meg. A gazdasági élet beelőzött miniket: ezek a létesítmények gyorsabban bérlőre vagy gazdára találtak, mint ahogy vártuk – mégpedig egytől egyig. **Az ügynökségnek is van saját gazdaságfejlesztési projektje. Erről mit kell tudni?**

Nagyon szerettünk volna saját beruházást megvalósítani egy olyan helyen, amelyet ismerünk, és tudjuk, hogy van növekedési potenciálja. A választásunk

Ballószögre esett: egy modellprogram keretében itt építettünk egy csaknem ezer négyzetméteres ipari csarnokot. Jelenleg a használatba vételi eljárás van folyamatban, ezt követően keresünk majd bérlőt. Vannak is már potenciális jelentkezők. Azt gondoljuk, hogy ez olyan beruházás, ami az ügynökségnek – így a vármegyei önkormányzatnak – bevételt termel, és a településen is adóbevételeket eredményez, munkahelyeket teremt. Hosszú távon terveink között szerepel, hogy a vármegye más térségeiben is megvalósítsunk hasonló beruházásokat.

Elkezdődött a következő uniós költségvetési ciklushoz kapcsolt TOP Plusz-támogatások pályázatása, sőt Bács-Kiskunban már vannak megvalósult projektek is. Itt mekkora összegről beszélhetünk majd a következő években?

Az elkövetkező hétéves időszakra vonatkozó keretösszeg több mint 80 milliárd forint. Ahogy az előző ciklusban, úgy most is számíthatunk arra ugyanakkor, hogy ez az összeg menet közben növekedni fog. Ráadásul a megyei jogú városaink – Kecskemét és Baja – külön kerettel rendelkeznek.

A támogatandó területek nagyrészt változatlanok maradtak, még ha más néven vagy konstrukcióban jelennek is meg a felhívásokban. Az „Élhető települések” nevű felhívás például kifejezetten kedvelt az önkormányzatok

Az első TOP Plusz pályázatok támogatói szerződésének aláírása a vármegyeházán.

körében, hiszen ezen belül lehet kerékpárútra, csapadékvíz-hálózatra, közlekedésfejlesztési projektekre vagy éppen közösségi terek fejlesztésére pályázni. Azt gondolom, hogy nemcsak az ügynökségnek, hanem az önkormányzatoknak is tekintélyes tapasztalataik vannak már az elmúlt évekből. Ennek köszönhető, hogy gyorsabban és hatékonyabban tudtuk elkezdni ezt az időszakot, és már van befejezett TOP Plusz-projektünk. Ha nem lassul le a rendszer, és ezt a tempót tartjuk, akkor sokkal előbb fognak megvalósulni a tervezett a beruházások, mint az előző időszakban.

A TOP Plusz-pályázatok keretében is minden vármegyei településen lesz új fejlesztés.

„A TOP támogatta a város dinamikus fejlődését”

Kiskunfélegyháza az elmúlt években összesen több mint 5 milliárd forint fejlesztési támogatást nyert el a TOP-ból.

Ebből a forrásból bővítették például az Ipari Parkot, ahol a 18 új közművesített ingatlan közül tízre már van betelepülési szándék, előszerződésekkel rögzítve.

Összesen huszonhat intézmény energetikai felújítása is megtörtént a városban. A telepített napelemekkel megtermelt villamos energia 10 millió forint nagyságrendű megtakarítást jelent az önkormányzatnak.

A szintén a TOP-ból finanszírozott zöldváros-program keretében megújult belvárosi téregyüttest a helyi közösség igényeit szem előtt tartva alakították ki.

Az árnyékos ülőhelyek és a rekreációt segítő zöldfelületek a közösségi élet színterei. Az áthaladó kerékpárút és a parkolók racionalizálása hozzájárult egy zöld, emberközpontú belváros kialakításához.

Kiskunfélegyházán egy új óvoda és egy új bölcsőde is épült, ami nemcsak a korábbi túlszűfoztságot és kapacitáshiányt segített felszámolni, hanem nőtt a település népességmegtartó képessége is, és a kisgyermekes szülők könnyebben térhetnek vissza a munkaerőpiacra.

A Kiskunfélegyházi és Kiskunmajsai járás telepü-

KISKUNFÉLEGYHÁZA

léseit érintő foglalkoztatási paktum is komoly támogatást jelentett az itt élőknek és az itt működő vállalkozásoknak: a tervezettnél többen, 219 fő jutott álláshoz ennek nyomán.

„A TOP-ban megvalósult

projektjeink a lehető legnagyobb mértékben támogatták a város dinamikus fejlődését, eredményeinek hatása hosszú távon érezhető, és a további fejlesztések alapjául szolgál” – hangsúlyozta Csányi József polgármester.

Új piac élénkíti a helyi gazdaságot

BAJA

Sok nagy volumenű TOP-beruházás valósult meg a vármegyében. Érdeemes kiemelni a bajai Városi Piac felújítását, hiszen ez nemcsak a városképet javította, hanem a helyi és térségi gazdaságra is jótékony hatást gyakorolt.

A beruházás során a Városi Piac teljes, csaknem tízezer négyzetmé-

ternyi területe megújult. A Miklós utcai telekhatáron új, korszerű, kétszintes piaccsarnok épült összesen mintegy kétezer négyzetméter hasznos alapterülettel. Megújult ezenkívül a fedett-nyitott, több mint félezer árusítóegységet magába foglaló árusítóter, a kapcsolódó infrastruktúrális elemek és a zöldfelü-

let is. Az újonnan kialakított közösségi terek méltó helyszínévé váltak a helyi identitást, közösségformálást, környezettudatosságot erősítő akcióknak. Az 1,3 milliárd forintból újjáépült piac elnyerte a Fejér Vármegyei Építészakamara Molnár Tibor-díját is.

A zöldváros-programhoz kapott csaknem 85 millió forint többletta-

mogatásból megújult továbbá a Dr. Alföldi József tér burkolata, valamint zöldfelülete, és egy vadonatúj játszótér kialakítására is sor kerülhet. A kihelyezett játékok mellett a játszótér területén, illetve a járda mellett összesen 440 növény, köztük lombos fa, cserje, évelő és díszfű díszíti majd a zöldterületet.

KISKUNMAJSA

Missziós ház és szociális lakások épültek

A szegregált területek fejlesztése volt a célja annak a programnak, amelynek keretében Kiskunmajsán az egykori Zöld ABC épületét jelentős felújításokkal átalakították „missziós házzá”. Itt nemcsak a különböző felekezetek tudnak alkalmakat tartani, hanem egyéb rendezvényeknek, tanfolyamoknak is otthont ad az épület.

A felzárkóztatási program során felújítottak négy önkormányzati lakást is, amelyek szociális bérlakásként, kérelem alapján, határozott időre nyújthatnak segítséget a családoknak.

A beruházásra 250 millió forintot nyert az önkormányzat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból.

CSICSEREGHETNEK A KICSIK

Nagy hiányt pótol a megépült minibölcsőde Csólyospáloson, hiszen a településen korábban nem volt bölcsődei szolgáltatás. A projekt keretében az orvosi rendelő hátsó udvarában alakították ki a 7+1 férőhelyes játszószobát kiszolgálóhelyiségekkel együtt. Az akadálymentes épülethez tágas játszóudvar, parkoló és kerékpártároló tartozik. A Csicseregő nevet viselő, szervezetenként az óvodához tartozó bölcsőde mintegy 60 millió forintos TOP-támogatásból valósulhatott meg.

CSÓLYOSPÁLOS

JÁSZSZENTLÁSZLÓ

Beruházás a jövőnek

Ahol van gyermek, ott van jövő – elmondható ez Jászszenlászrólól is, ahol az igényekre reagálva került sor a helyi bölcsődei férőhelyek bővítésére. A korábban 10 fővel működő bölcsőde egy új épület kialakításával további 16 gyermek befogadására vált alkalmassá. A két új csoportszoba mellett a kiszolgáló-, előkészítő és tárolóhelyiségek,

valamint a személyzetet és az adminisztrációt kiszolgáló irodák is helyet kaptak az új részlegben, és egy biztonságos játszóudvar szolgálja a kicsik fejlődését. A több mint 150 millió forint TOP-támogatásból finanszírozott európai színvonalú intézmény tovább javítja a település megtartó erejét, segítve a gyermeküket nevelőket.

HŰTŐHÁZ SEGÍTI A TÉRSÉGI GAZDASÁGOT

A térségben megtermelt mezőgazdasági termékek tárolására, sokkolásra, hűtve tárolására van lehetőség a Szankon megépült agrárlogisztikai központnak köszönhetően. A beruházás keretében egy könnyűszerkezetes, acél hűtőház épült meg, amely három, egyenként 300 négyzetméteres hűtőtérből, egy 100 négyzetméteres hűtő/sokkoló részből, és egy 1000 négyzetméteres manipulálótérből – illetve kiszolgálóhelyiségekből – áll. A projektre 250 millió forint TOP-támogatást nyert a település.

SZANK

NEM SZÖKIK AZ ENERGIA

Az 1960-ban épült művelődési ház a falu legfontosabb közösségi színtere, amelyre nagyon ráért már az energetikai felújítás. A homlokzatot és a zárófödémeket hőszigetelték, a régi ablakokat, ajtókat korszerű nyílászárókra cserélték. A korszerűtlen kazánt modern, kondenzációs fali kazánra cserélték, és az épületben található radiátorokat a gazdaságosabb működtetés érdekében szabályozhatóvá tették.

A vármegyei TOP-keretből 60 millió forintot nyert az önkormányzat erre a célra.

ZÁPORTÁROZÓVAL TARTJÁK MEG A VIZET

Az elmúlt években Kömpöc teljes belterületén száz százalékban kiépítették a csapadékvíz-elvezető rendszert. A település határában megvalósított záportározónak köszönhetően a keletkező csapadékot és egyéb vizeket helyben tudják tartani. A csaknem 20 ezer köbméteres tározó jelentősen hozzájárul a község talajvízszintjének fenntartásához. A beruházásra a település 60 millió forint támogatást kapott a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból.

Biztonságosabban kerekezhettek

CSÓLYOSPÁLOS

Egy több mint egy kilométeres belterületi kerékpárút teszi biztonságosabbá és kényelmesebbé a közlekedést Csólyospáloson. Az aszfaltcsík a falu két településrészét, Csólyost és Pálost elválasztó főút mellett épült

meg. A vármegyei TOP forrásból elnyert 117 millió forint támogatás mellé 4 millió forint saját erőt tett a település önkormányzata, valamint kiegészítő támogatás igénylésére is szükség volt a végül 139 millió forintos

beruházáshoz. Csólyospálos jövőbeli tervei között szerepel a még hiányzó szakasz elkészítése, hogy a falu teljes hosszában biztonságosabb közlekedést nyújtó kerékpárút létesülhessen.

KÖMPÖC

Őrzik a kiskunok emlékét

SZANK

A tatárjárás, majd a kunok betelepítése gyökeresen változtatta meg a térség életét. Ezért is volt hiánypótló a Kiskun Emlékhely kialakítása Zank vezér egykori szálláshelyén. Az intézmény élményszerűen mutatja be a régészek által a helyszínen feltárt emlékeket.

A látogatóközpontban interaktív eszközök repítenek vissza az elmúlt évszázadok-

ba, az épület melletti tanösvényen sétálva pedig a nomád pásztorok életmódjától egy újkori tanyáig eljutva ismerhetjük meg az egykoron itt élők mindennapjait.

Az emlékhely kialakítására 350 millió forint támogatást nyert el Szank önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból.